

Szerkesztő:
Fogarasi József

K 845.635

Lektorok:
Ficzere Lajos, Kilényi Géza

Önkormányzati kézikönyv

Második kiadás

hvg **orac** Lap- és Könyvkiadó

Tartalom

A kézikönyvben használt jogszabályi rövidítések	18
Előszó	21

I. RÉSZ

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS NEMZETKÖZI NÉZŐPONTBÓL	23
--	----

I. fejezet

1. A devolúció nemzetközi tapasztalatai, különös tekintettel a hu- mán közszolgáltatásokra	25
1.1 A hatalom és a felelősség devolúciójával járó előnyök és hátrányok	25
1.1.1 A devolúció	25
1.1.2 A decentralizált hatalomgyakorlás előnyei és hátrányai ..	26
1.1.2.1 A helyi önállóság	26
1.1.2.2 Az átfogó helyi felelősség	27
1.1.2.3 A helyi demokrácia	28
1.1.2.4 A devolúció előnyei és hátrányai a fejlődő országokban	29
1.1.3 A helyi közszolgáltatások szervezése az általános felelőssé- gű és több szinten működő helyi önkormányzatok által	30
1.2 A funkciók szétosztása, valamint a különböző méretű és kü- lönöző szintű helyi önkormányzatok, a decentralizáció köz- ponti segítése	31
1.3 A helyi humán szolgáltatások modernizálása és a költségve- tési restriktív kényszerek	38

II. RÉSZ

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS KÖZVETLEN MÓDJA	43
<i>2. fejezet</i>	
2. Az önkormányzás megvalósulásának közvetlen módja, formái és eszközei	45
2.1 A helyi népszavazás	45
2.2 A népi kezdeményezés	51
2.3 A helyi közakarat formálásának fórumai	52
2.3.1 A képviselő-testület ülésének nyilvánossága	54
2.3.2 A közmeghallgatás	55
2.3.3 A lakossági részvétel a képviselő-testület bizottsága és a településrészi önkormányzat munkájában	58
2.3.4 A falugyűlés	60
2.3.5 A képviselői fogadóóra	61
2.3.6 Egyéb kapcsolattartási formák	62

III. RÉSZ

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS KÖZVETETT MÓDJA	63
<i>3. fejezet</i>	
3. A helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörének rendszere . . .	65
3.1 A feladat- és hatáskör-telepítés rendszere	65
3.1.1 A helyi közügy fogalma	68
3.1.2 Az Ötv.-ben megjelenő feladat- és hatáskör-telepítési koncepció főbb sajátosságai	69
3.2 A kötelező és a szabadon választható önkormányzati feladatok	70
3.3 Az önkormányzati hatáskör gyakorlása és átruházhatósága	76
3.4 Az önkormányzati és államigazgatási hatósági ügyek	79
<i>4. fejezet</i>	
4. A települési önkormányzatok testületei, működésük	82
4.1 A települési képviselő jogállása, jogai és kötelességei	82
4.1.1 Az önkormányzati képviselőség megszűnése	85

4.2 A képviselő-testület jogállása, működésének alapkérdései . . .	87
4.2.1 A helyi önkormányzás közvetett módja	87
4.2.2 A képviselő-testület ülései	89
4.2.3 A képviselő-testület döntéseinek érvényessége	92
4.2.4 A jegyzőkönyv	95
4.3 A bizottsági szervezet kialakításának elvei, szervezete és működése	96
4.3.1 A bizottságok összetétele	97
4.3.2 A bizottságok funkciói; feladatuk, hatáskörük	98
4.3.3 A bizottságok működése	99
4.3.4 Kizárás a bizottsági döntéshozatalból	100
4.4 A részönkormányzat lényegi kérdései	101
4.4.1 A részönkormányzat feladatai, hatásköre	102
4.5 A tanácsnok	103
5. fejezet	
5. Az önkormányzati rendeletalkotás elvi és gyakorlati kérdései . .	105
5.1 Az önkormányzati rendelet	105
5.1.1 Az önkormányzati rendeletalkotás – de lege lata és de lege ferenda	105
5.1.1.1 Az önkormányzati rendeletalkotási jogról	105
5.1.1.2 Kísérlet az önkormányzati rendelet szabályozási tárgyköörének újbóli körülhatárolására	108
5.1.2 Az önkormányzati rendeletek főbb tartalmi és formai hibái	109
5.1.2.1 Tartalmi hibák	109
5.1.2.2 Formai hibák	111
5.1.3 A rendeletalkotási eljárás főbb mozzanatai	112
5.1.3.1 A rendeletalkotás kezdeményezése	112

5.1.3.2 A rendelet-tervezet elkészítése	113
5.1.3.3 A tervezet véleményezése	113
5.1.3.4 A tervezet képviselő-testület elé terjesztése és elfogadása	114
5.1.3.5 A rendelet kihirdetése	115
5.1.3.6 Az önkormányzati rendeletek végrehajtása és hatályosulása	116
5.1.4 Az önkormányzati rendeletek törvényességének garanciái	117
5.2 A képviselő-testületek szervezeti és működési szabályzatai (SZMSZ)	118
5.2.1 Az SZMSZ megalkotásával összefüggő általános kérdések	118
5.2.2 Az SZMSZ-ek tartalmi és formai kérdései	120
5.2.2.1 A bevezető (preambulum)	120
5.2.2.2 Általános rendelkezések	121
5.2.2.3 A feladat- és hatáskör kérdései	122
5.2.2.4 A képviselő-testület működése	122
5.2.2.4.1 Az alakuló ülés	122
5.2.2.4.2 Az ülés szám meghatározása	123
5.2.2.4.3 A ciklusprogram, a munkaterv és az ülésterv	123
5.2.2.4.4 Az előterjesztés	123
5.2.2.4.5 A meghívandók köre	124
5.2.2.4.6 Az ülés előkészítésének egyéb kérdései	124
5.2.2.4.7 Az ülés nyilvánossága, a zárt ülés	124
5.2.2.4.8 A képviselő-testület ülésének vezetése	125
5.2.2.4.9 A döntéshozatal szabályai	126
5.2.2.4.10 A testületi ülést követő feladatok	126
5.2.2.5 A képviselő jogai és kötelességei	127
5.2.2.6 Lakossági fórumok	127
5.2.2.7 A képviselő-testület bizottságai	128
5.2.2.8 A településrészi önkormányzat	129
5.2.2.9 A polgármester és a jegyző	129
5.2.2.9.1 A polgármester	129
5.2.2.9.2 Az alpolgármester	130
5.2.2.9.3 A jegyző és az aljegyző	131
5.2.2.10 A polgármesteri hivatal	131

5.2.2.11	Együttműködési formák	131
5.2.2.12	Az önkormányzati vagyon és gazdálkodás alapkérdései	132
5.2.2.13	Vegyes; záró és értelmező; hatályba léptető rendelkezések	133
5.3	A képviselő-testület határozata	134
5.4	A képviselő-testület felterjesztési joga	136
5.5	A polgármester döntése	139
6. fejezet		
6.	A polgármester és a jegyző	142
6.1	A polgármester	142
6.1.1	Megválasztása	142
6.1.2	A megbízatás ellátásának módja	144
6.1.3	A foglalkoztatási jogviszony	145
6.1.3.1	A jogviszony létrehozása	146
6.1.3.2	A jogviszony megszűnése	146
6.1.4	A polgármester díjazása	147
6.1.5	A munkaidő és a pihenőidő	149
6.1.6	A polgármester felelőssége	149
6.1.7	Összeférhetetlenség	151
6.1.7.1	Az összeférhetetlenségi ok megszüntetése	152
6.1.8	A polgármester tisztségének bíróság általi megszüntetése	153
6.1.9	A polgármester feladat- és hatásköre	154
6.2	Az alpolgármester	160
6.2.1	Az alpolgármester választása	160
6.2.2	A megbízatás ellátásának módja	160
6.2.3	A foglalkoztatási jogviszonya	161
6.2.4	Az alpolgármester díjazása	161
6.2.5	Az alpolgármester feladatköre	161
6.3	A jegyző	162
6.3.1	A jegyző státusza	162

6.3.2	A jegyző kinevezése	162
6.3.3	A munkakör ellátásának módja	164
6.3.4	A jegyző közszolgálati jogviszonya	164
6.3.5	A jegyző feladat- és hatásköre	170
6.4	Az aljegyző	174
<i>7. fejezet</i>		
7.	A képviselő-testület hivatala	176
7.1	A polgármesteri hivatal	176
7.1.1	A polgármesteri hivatal jogállása	176
7.1.2	A hivatal szerepe, fő funkciói	177
7.1.3	A hivatal mérete, tagozódása	180
7.1.4	A hivatal irányítása, vezetése	182
7.2	A megyei jogú város kerületi hivatala	186
7.3	A hivatali kirendeltség	188
7.4	A körjegyzőség	188
7.4.1	A körjegyzőség jogintézménye	188
7.4.2	A körjegyzőség létrehozásának feltételei	189
7.4.3	A körjegyzőség létrehozása, megszűnése	191
7.4.4	A körjegyzőség feladatai, működése	193
<i>8. fejezet</i>		
8.	Az önkormányzatok együttműködési formái	195
8.1	Az önkormányzati rendszer társulásai	195
8.1.1	Megbízáson alapuló társulás	197
8.1.2	Közös fenntartás, közös foglalkoztatás	198
8.1.3	Közös döntéshozó szerv	198
8.1.4	Jogi személyiséggel rendelkező társulás	199
8.2	Az együttműködések egyéb formái	200
8.3	A társulásos kapcsolatok alakulása a jövőben	202
<i>9. fejezet</i>		
9.	A község, a város, a megyei jogú város és területük	208

9.1 Új község alakítása, községegyesítés megszüntetése	208
9.2 Város és község egyesítése, településnév	211
9.3 Területrész átadása, átvétele, cseréje	211
9.4 Várossá, megyei jogú várossá nyilvánítás	212
<i>10. fejezet</i>	
10. A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatok – mint települési önkormányzatok – néhány sajátossága	215
10.1 A modern önkormányzatiság kezdeti szakasza	215
10.2 A fővárosi önkormányzati rendszer	216
10.2.1 Testületek két szinten	216
10.2.2 Önkormányzati feladat- és hatáskörök	218
10.2.2.1 Lakásgazdálkodás	219
10.2.2.2 Közterület-használat	222
10.2.2.3 Parkolási rendszer	224
10.3 Agglomeráció	225
10.4 Városfejlesztés – városrendezés	226
10.5 Gazdálkodás – vagyon	229
10.6 Államigazgatási feladatok	231

IV. RÉSZ

A KÖZÉPSZINT KÉRDÉSE	233
--------------------------------	-----

11. fejezet

11. A közigazgatás középszintje	235
11.1 A középszint	235
11.1.1 A középszint általános kérdései	235
11.1.2 A megyei önkormányzatok feladat- és hatásköre	237
11.1.3 A megyei önkormányzatok perspektívái	240
11.2 A területi államigazgatás reformjáról	241
11.2.1 A reform előzményei	241
11.2.2 A reform megvalósítása	244

MELLÉKLETEK

1. sz.	A területi államigazgatási szervek áttekintő szervezeti táblája a területi reform előtti állapotról	250
2. sz.	A területi államigazgatási szervek reformjának áttekintő szervezeti táblája az 1998. novemberi állapot szerint	252
<i>12. fejezet</i>		
12.	A megyei önkormányzat	254
12.1	A megyei önkormányzás általános kérdései	254
12.2	A megyei önkormányzat feladat- és hatásköre	256
12.3	A megyei önkormányzat szervezete	262

V. RÉSZ

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI ALAPJAI		265
<i>13. fejezet</i>		
13.	Az önkormányzati vagyon, tulajdon és vállalkozás alapkérdései	267
13.1	Az önkormányzat vagyona	267
13.1.1	Az önkormányzati vagyon fogalma és tartalma	267
13.1.2	Az önkormányzati vagyon jellege; a tulajdonosi jogok	268
13.1.2.1	A célvagyoni jelleg	268
13.1.2.1.1	A törzsvagyon és a tulajdonosi rendelkezési jog	269
13.1.2.1.2	A vállalkozói vagyon	272
13.1.2.2	Az önkormányzati közvagyon és a rendelkezési jog	273
13.1.2.2.1	A tulajdonosi joggyakorlás helyi szabályozásának elvei	275
13.2	Az önkormányzati vállalkozás	279
13.2.1	A „vállalkozó önkormányzat”	279
13.2.2	A vállalkozás szervezeti kérdései	281
13.2.2.1	Az önkormányzati vállalkozó	281
13.2.2.2	A vállalkozás szervezeti keretei és ellentmondásai	282

14. fejezet

14. Az önkormányzati gazdálkodás alapkérdései	285
14.1 A jelenleg működő önkormányzati pénzügyi szabályozás jellemzői	285
14.2 Az éves költségvetés elkészítése, a testületi előterjesztés	288
14.2.1 Az éves költségvetés készítésének tartalmi kérdései	288
14.2.2 A testületi előterjesztés formai és eljárási kérdései	290
14.2.3 A költségvetési szervek (az intézmények) részletes költségvetésének elkészítése és jóváhagyása	293
14.3 A költségvetési előirányzatok megváltoztatása	293
14.3.1 A testület hatásköre	293
14.3.2 Átruházott hatáskörben	294
14.3.3 A költségvetési szerv hatásköre	294
14.4 Pénzellátás, bankszámlarend	295
14.5 A gazdálkodás lebonyolítása	296
14.6 A számviteli munka	297
14.7 Beszámolók pénzmaradvány elszámolás	297
14.8 Költségvetési ellenőrzés	299

VI. RÉSZ

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A KÖZPONTI ÁLLAMI SZERVEK	301
---	-----

15. fejezet

15. A központi állami szervezeteknek a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos feladata és hatásköre	303
15.1 Az Országgyűlés és a helyi önkormányzatok	303
15.1.1 Az önkormányzatok az Alkotmányban és a törvényekben	304
15.1.2 Az Országgyűlés feloszlási joga	305
15.1.3 Az Országgyűlés területszervezéssel kapcsolatos hatásköre	308
15.2 A köztársasági elnök és a helyi önkormányzatok	309
15.2.1 A helyi önkormányzati választások időpontjának kitűzése	309
15.2.2 Köztársasági biztos kinevezése	310

15.3 A kormány és a helyi önkormányzatok	311
15.3.1 A felosztással kapcsolatos feladat- és hatáskörök	312
15.3.2 Törvényességi ellenőrzés	312
15.3.3 Közszolgálati képesítési előírások	313
15.3.4 Hatásköri vita	314
15.3.5 Az államigazgatási feladatok irányítása	314
15.4 A Miniszterelnöki Hivatal helyi önkormányzatokkal kap- csolatos tevékenysége	315
15.5 A belügyminiszter és a helyi önkormányzatok	316
15.6 A miniszterek és az önkormányzatok	319
15.7 Az Állami Számvevőszék és az önkormányzatok	320
<i>16. fejezet</i>	
16. A közigazgatási hivatalok, mint a kormány területi szervei	322
16.1 Jogállása	322
16.2 A törvényességi ellenőrzés tartalma és eljárási szabályai	324
16.3 Államigazgatási hatáskörök	328
16.4 Koordinációs feladatok	330
16.5 Ellenőrzés	332
16.6 Informatika	333
16.7 Képzés – továbbképzés	333

VII. RÉSZ

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÉS A BÍRÓSÁGI KONTROLL	335
---	-----

17. fejezet

17. Az Alkotmánybíróság helyi önkormányzatokat érintő döntéseinek elemzése	337
17.1 Bevezetés	337
17.2 Önkormányzat-védelemről általában	339
17.3 Az alapfogalmak értelmezése (a helyi önkormányzáshoz való jog és az önkormányzatok alapjogai)	340
17.4 Az önkormányzati alapjogok egyenlősége és korlátozhatósága	342
17.5 Az önkormányzatok jogalkotási szabadsága és annak határai	344
17.6 Tulajdoni kérdések, vállalkozás	349

17.6.1 Az önkormányzatok tulajdonszerzése	349
17.6.2 Helyiség-tulajdon	351
17.6.3 Lakástulajdon	355
17.6.4 Közterület-használat engedélyezése, közterület-használati díj, reklámkorlátozás	359
17.7 Közzszolgáltatások, szociális ellátás	362
17.7.1 Szemétszállítás (és a közzszolgáltatások helyi biztosításáról általában)	362
17.7.2 Önkormányzati feladat- és hatáskörök elhatárolása	364
17.7.3 Közzszolgáltatások elmaradt díjának behajtása	365
17.7.4 Kötelező vagy önként vállalt feladatok és azok fedezete a helyi közzszolgáltatások körében	365
17.7.5 Szociális ellátás	367
17.8 Helyi adók	367
17.9 Hatásköri összeütközések	371
17.10 Záró megjegyzés	371
18. <i>fejezet</i>	
18. Az önkormányzati perek tapasztalatai	372
18.1 A közigazgatási bírászkodás rövid története	372
18.2 A közigazgatási perek legfontosabb szabályai	373
18.3 Az Ötv. rendelkezéseit értelmező ítéletek	376
18.4 Az önkormányzati perek tapasztalatai	384

VIII. RÉSZ

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÉS AZ ÉRDEKKÉPVISELETI SZERVEK	387
---	-----

19. *fejezet*

19. A helyi önkormányzati szférában közreműködő egyes (különböző típusú) érdekképviseleti és érdekvédelmi szervek	389
19.1 A helyi önkormányzatok érdekképviselete, az érdekképviselet és érdekvédelem szervei	389
19.1.1 Az önkormányzati szövetségek	389

19.1.1.1	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – TÖÖSZ	392
19.1.1.2	Magyar Faluszövetség	392
19.1.1.3	Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége – KÖÖÉSZ	393
19.1.1.4	Községi Önkormányzatok Szövetsége – KÖSZ	393
19.1.1.5	Magyar Önkormányzatok Szövetsége – MÖSZ	393
19.1.1.6	Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége – MÖOSZ	394
19.1.1.7	Megyei Jogú Városok Szövetsége – MJVSZ	394
19.1.1.8	Önkormányzati Szövetségek Tanácsa – ÖSZT	394
19.2	A munkavállalói érdekképviselet és érdekvédelem szervei	395
19.2.1	A szakszervezeti szerveződés alkotmányos (törvényi) alapjai	395
19.2.2	Országos érdekegyeztetés	397
19.2.3	A köztisztviselői érdekegyeztetés	398
19.2.4	A szakszervezetek érdekvédelemérti jogosultságai	399
19.2.4.1	Az érdekképviseleti jog	399
19.2.4.2	Az együttműködés kötelezettsége	399
19.2.4.3	Az információ jelentősége az érdekképviseletben	400
19.2.4.4	Az észrevételezési és a javaslattevési jog	401
19.2.4.5	A véleményezési jog	401
19.2.4.6	A munkabeszüntetés (sztrájk) joga	401
19.2.5	A szakszervezeti működés feltételei	403
19.2.6	Az önkormányzati érdekegyeztető tanácsok	404
19.3	A Magyar Közigazgatási Kar	406
19.4	A Magyar Közigazgatási Bírák Egyesületének tevékenysége	409

IX. RÉSZ

A KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATOK	413
20. fejezet	
20. A kisebbségi önkormányzás	415
20.1 A szabályozás	415
20.1.1 Alapok az Alkotmányban	415

20.1.2 A törvényi szabályozás, nemzetközi kötelezettségvállalások	416
20.2 Az alkotmányos jog alanya	416
20.3 A kisebbségi önkormányzatok típusai és létrehozásuk módja	417
20.3.1 A kisebbségi önkormányzatok típusai	417
20.3.1.1 Szintek szerint	417
20.3.1.2 Létrehozások módja szerint	418
20.3.1.2.1 A kisebbségi települési önkormányzattá nyilvánítás feltételei	418
20.3.1.2.2 A közvetett és a közvetlen helyi kisebbségi önkormányzat létrejötte, sorrendje	419
20.3.2 A kisebbségi önkormányzatok létrehozása	420
20.3.2.1 Helyi kisebbségi önkormányzatok létrehozása	420
20.3.2.1.1 Közvetett módon létrehozás	420
20.3.2.1.2 Közvetlen módon létrehozás	420
20.3.2.2 Az országos kisebbségi önkormányzatok létrehozása	422
20.3.2.2.1 Az elektorok	422
20.3.2.2.2 Az országos önkormányzatok testületének megválasztása	423
20.4 A kisebbségi önkormányzatok feladatai, hatásköre	423
20.4.1 A helyi kisebbségi önkormányzat feladat- és hatásköre	424
20.4.1.1 Önálló döntési jog	424
20.4.1.2 Egyetértési, véleményezési jog	425
20.4.1.3 Tájékoztatás kérése, javaslattevés, kezdeményezés, kifogás	426
20.4.2 Az országos kisebbségi önkormányzat feladat- és hatásköre	427
20.4.2.1 Önálló döntési jog	427

20.4.2.2 Egyetértési jog	428
20.4.2.3 Véleményezési, javaslattételi, kezdeményezési jog; közreműködés	428
20.5 A kisebbségi önkormányzatok szervezete, működése	428
20.5.1 Az országos kisebbségi önkormányzat szervezete és működése	429
20.5.2 A helyi kisebbségi önkormányzat szervezete és működése	430
20.6 A kisebbségi önkormányzatok vagyona, gazdálkodása, költségvetése	431
20.6.1 A vagyon és a gazdálkodás	431
20.6.2 A költségvetés	432
20.6.2.1 A költségvetés előkészítése és megalkotása	433
20.6.2.2 A költségvetési előirányzatok módosítása	434
20.6.2.3 A költségvetés végrehajtása	434
20.6.2.4 A beszámolási kötelezettség	436
20.7 A kisebbségi önkormányzati választások eredménye	436
20.7.1 Megyéenkénti megoszlás	437
20.7.2 Kisebbségek szerinti megoszlás	438

FÜGGELÉK

1. sz. A Magyar Köztársaság Alkotmánya IX. fejezet (kivonatos közlés)	441
2. sz. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény	443
3. sz. A területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. törvény	493